

Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30660>

Özet

Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i (SEÖ), bireylerin sosyal ortamlarda ve di?er insanlarla etkile?im kurarken ya?ad?klar? kayg? düzeyini ölçmek amac?yla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle Sosyal Anksiyete Bozuklu?u (Sosyal Fobi) tan?s?n?n de?erlendirilmesinde önemli bir bile?en olan etkile?im anksiyetesini hedef alır. Sunulan bu giri?, ölçe?in Serap Esemeli tarafından 1997 y?l?nda bir doktora tezi kapsam?nda yap?lan Türkçe uyarlama çal??mas?na dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Anksiyete, Sosyal Fobi, Anksiyete, Etkile?im Anksiyetesi, Psikolojik De?erlendirme, Uyarlama, Sosyal Anksiyete Bozuklu?u.

Yazarlar

Richard P. Mattick, John C. Clarke (Orijinal Ölçek Yazarlar?), Serap Esemeli (Uyarlayan).

Amaç

Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sosyal etkile?imler s?ras?nda deneyimledikleri kayg? ve rahatsızlık düzeyini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle bireylerin ba?kalar?yla konu?ma, tan??ma veya bir grup içinde bulunma gibi durumlarda ya?ad?klar? öznel gerginli?i ve kaç?nma e?ilimlerini belirlemeye odaklanır.

Ölçek, sosyal anksiyetenin yayg?n alt tiplerinden biri olan etkile?im kayg?s?n?, performans kayg?s?ndan veya genelle?tirilmis? kayg?dan ay?rmak için kritik bir araç olarak tasarlanm??tır. Bu sayede, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda sosyal fobinin spesifik do?as? daha iyi anla??labilir ve hedefe yönelik müdahale stratejileri geli?tirilebilir.

Yap?

SEÖ, psikolojik aç?dan sosyal etkile?im anksiyetesi yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bili?sel bile?enler (olumsuz de?erlendirilme korkusu), duygusal bile?enler (huzursuzluk, kalp çarp?nt?s? gibi fizyolojik tepkiler) ve davran??sal bile?enler (etkile?imden kaç?nma e?ilimi) dahil olmak üzere çok boyutlu bir fenomen olarak ele alınır.

Ölçek, ki?inin sosyal durumlarda ne kadar rahat veya gergin hissetti?ine dair do?rudan bir de?erlendirme sunarak, sosyal kayg?n?n merkezi bir özelli?ini nicel olarak belirler. Ölçek maddeleri, genellikle ki?inin sosyal etkile?im ba?latma, sürdürme ve sonlandırma s?ras?ndaki

duygular?n? sorgular.

Geçerlik

Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas? için detayl? geçerlik analizleri (yap? geçerli?i, ölçüt ba??nt?l? geçerlik vb.) bu kaynak giri?i taraf?ndan sa?lanmam??t?r. Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi bulunmamaktad?r.

Ancak, orijinal **Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i**, sosyal fobi ve ilgili psikopatolojileri ölçen di?er araçlarla yüksek düzeyde yak?nsak geçerlik (convergent validity) göstermi?tir. Uyarlama çal??mas?n?n geçerli?inin, ölçe?in sosyal anksiyete bozuklu?unun ay?rt edici özelliklerini do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü varsaymak için Esemeli'nin doktora tezinde detayl? olarak incenmi? olmas? beklenmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik katsay?lar?na (iç tutarl?l?k, test-tekrar test güvenilirli?i) dair spesifik veriler bu akademik giri?te mevcut de?ildir. Orijinal kaynakta güvenilirlik bilgisi bulunmamaktad?r.

Genel olarak, **Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i**'nin orijinal versiyonlar? ve di?er dillerdeki uyarlamalar? yüksek düzeyde iç tutarl?l?k sergilemektedir (genellikle Cronbach Alfa katsay?s? .90 ve üzerindedir). Uyarlama sürecinde, ölçek maddelerinin Türk kültürüne uygunlu?u ve tutarl?l???, güvenilir bir ölçüm sa?lamak amac?yla dikkatle de?erlendirilmi? olmal?d?r.

Faktör Analizi

Orijinal **Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i**'nin faktör yap?s? genellikle tek boyutlu (unidimensional) olarak kabul edilmektedir; bu da ölçe?in sosyal etkile?im s?ras?nda hissedilen genel anksiyete düzeyini tek bir skor üzerinden ölçtü?ünü gösterir.

Baz? ara?t?rmac?lar, ölçe?in iki ana faktöre ayr?ld??n? öne sürmü?tür: (1) Genel Sosyal Etkile?im Anksiyetesi ve (2) Etkile?im S?ras?nda Olumsuz De?erlendirilme Korkusu. Türk uyarlamas?n?n yap?ld??? 1997 tarihli tez çal??mas?nda hangi faktör yap?s?n?n do?ruland??na dair spesifik bilgi bu giri?te yer almamaktad?r, ancak uyarlama çal??malar?nda genellikle orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n korunmas? hedeflenir.

Enstrüman

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçe?i. Derecelendirme format? bu giri?te belirtilmemi?tir, ancak genellikle 5'li Likert tipi derecelendirme (örne?in, 0=Hiçbiri, 4=Çok Fazla) kullan?l?r.

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal), İspanyolca, Almanca ve diğer birçok dil.

Popülasyon Grubu: Klinik örneklemeler, üniversite öğrencileri ve genel yetişkin popülasyonu.

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi ve sonrası (Genellikle 16 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Sosyal kaygı belirtileri gösteren veya sosyal fobi tanısı için taranan bireyler. Eşemenli'nin çalışması, sosyal fobi ile diğer anksiyete bozuklukları arasındaki ilişkiye odaklanmıştır.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, kağıt-kalem veya dijital ortamda tamamlanabilen psikolojik tarama aracı.

Anahtar Kelimeler

Mattick & Clarke, Eşemenli, Sosyal Fobi, Öz Bildirim Ölçeği, Sosyal Değerlendirilme Korkusu, Psikolojik Test.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Bağılı E-posta Adresleri: Mevcut Değil

Yazma Adresi: Mevcut Değil

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 1997 yılında doktora tezi kapsamında kullanılmıştır. Ölçeğin ticari kullanım veya büyük ölçekli araştırmalarda kullanım için telif hakkı sahiplerinden (Mattick & Clarke) izin alınması gerekebilir.

Test Yaşı (Uyarlama): 1997

Ücret: Bilgi Yok

Referanslar

Eşemenli, S. (1997). *Sosyal fobinin agorafobi, özgül fobi ve yaygın anksiyete bozukluğundan farklılıklarına ilişkin karşılaştırmalı bir araştırma* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Mattick, R. P., & Clarke, J. C. (1998). Development and validation of measures of social phobia

scrutiny fear and social interaction anxiety. *Behaviour Research and Therapy*, 36(5), 455-470.
(Orijinal ölçek kaynağı?)

Sosyal Etkileşim Anksiyete Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu akademik giriş için sağlanan kaynak materyal, ölçek maddelerini içermemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM